

Fysieke belasting in de bouw

2015

Aanleiding 1

Inspectieonderwerpen 1

Inspectieresultaten 2

Publiciteit en informatievoorziening 3

Conclusies 3

Fysieke belasting in de bouw is een belangrijke veroorzaker van arbeidsongeschiktheid. De aanpak van dit risico draagt direct bij aan het vergroten van de duurzame inzetbaarheid van werknemers in de bouw. In deze factsheet worden de belangrijkste resultaten van de inspecties in 2015 vermeld en vergeleken met inspectieresultaten van voorgaande jaren.

Aanleiding

De Inspectie SZW heeft – in het kader van de sectoraanpak Bouw 2012-2015 – een hoge prioriteit toegekend aan de aanpak van fysieke belasting in de bouw. De aandacht is daarbij gevestigd op een top 15 van beroepen met fysiek zware taken.

In 2012 en 2013 was de aandacht van de Inspectie gericht op 5 verschillende beroepen met fysiek zware taken in de bouw. In 2014 zijn de in totaal 10 geïnspecteerde beroepen uit 2012 en 2013 onder de aandacht gebleven om een verdere verbetering te bewerkstelligen. Tijdens de inspecties in 2014 is er één nieuw beroep met fysiek zware taken aan de bestaande top 15 toegevoegd. In 2015 is door de Inspectie SZW de complete top 16 van beroepen met fysiek zware taken in de bouw geïnspecteerd.

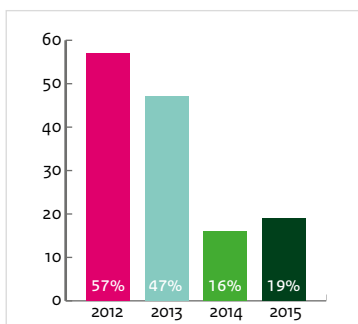
Inspectieonderwerpen

In de geldende arbocatalogi zijn voor de geïnspecteerde beroepsgroepen maatregelen opgenomen ter voorkoming van een te zware fysieke belasting. Het gaat hierbij om concrete en handhaafbare maatregelen die door de branches zelf als stand der wetenschap zijn vastgesteld. De onderwerpen waarop is geïnspecteerd, zijn gerelateerd aan deze maatregelen. Per beroepsgroep heeft de Inspectie een beperkt aantal inspectiepunten gekozen waarop is gehandhaafd.

Inspectieresultaten

In 2015 zijn in totaal 700 bedrijven geïnspecteerd. Bij 131 (19%) van de geïnspecteerde bedrijven zijn één of meer overtredingen geconstateerd. Hiervan waren 127 overtredingen direct gerelateerd aan fysieke belasting. Dit is een lichte stijging van het handhavingspercentage t.o.v. 2014, maar nog steeds een forse afname ten opzichte van de inspecties in 2012 (57%) en 2013 (47%). De lichte stijging van 3 procentpunt t.o.v. 2014 vindt waarschijnlijk mede zijn oorzaak in de toevoeging van de 6 nieuwe beroepen.

Figuur 1 Percentage bedrijven met overtredingen 2012-2015

De overtredingen bij de in 2015 geïnspecteerde 6 nieuwe beroepsgroepen betroffen bij de koppensnellers voornamelijk het niet toepassen van een minder belastende techniek (stand der wetenschap). Bij de steller kozijnen en deuren en de installatiemonteur ging het met name om te zwaar tillen en het niet machinaal verplaatsen van kozijnen en deuren en bij de steigermonteur om het niet toepassen van de schouderbescherming.

Bij de geïnspecteerde beroepsgroepen betonboorders/-zagers en dak-/pannedekkers zijn tijdens de inspecties geen overtredingen op het gebied van fysieke belasting aangetroffen.

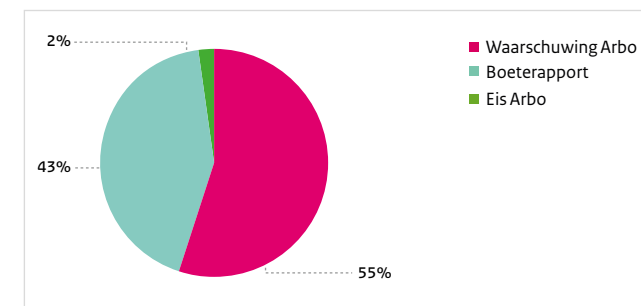
Figuur 2 Overtredingen per beroepsgroep 2012-2015

Beroepsgroep	2012	2013	2014	2015
Blokkensteller ruwbouw	28%		5%	0%
Betonstaalvlechter	46%		6%	16%
Glaszetter	60%		14%	15%
Metselaar	60%		16%	20%
Monteur metalen dak- en gevelelementen	25%		0%	0%
Dakbedekker platte daken		25%	6%	5%
Gipsblokkensteller		46%	5%	5%
Stukadoor		49%	4%	6%
Vloerenlegger zand/cement		11%	3%	20%
Wand- en plafondplatensteller		58%	19%	12%
Betonboorder/-zager				0%
Koppensneller				71%
Dak-/pannedekker				0%
Steller kozijnen en deuren				31%
Steigermonteur				66%
Installatiemonteur				6%

Overtredingen en handhaving fysieke belasting

Tijdens de inspecties in 2015 zijn in totaal 127 overtredingen op fysieke belasting geconstateerd. Figuur 3 laat zien welke handhavinginstrumenten hierop zijn ingezet.

Figuur 3 Ingezetten handhavinginstrumenten op fysieke belasting

Instrument	Aantal maal ingezet
Waarschuwing Arbo	70
Boeterapport	54
Eis Arbo	3
Totaal	127

Publiciteit en informatievoorziening

In de periode 2012-2015 heeft de Inspectie SZW de betrokken brancheorganisaties ieder jaar vóór aanvang van de inspecties geïnformeerd over de onderwerpen waarop zou worden geïnspecteerd. Brancheorganisaties zijn hiermee aan het werk gegaan: zij hebben oplossingen en verbeteringen ten aanzien van fysieke belasting uitgewerkt en betrokken bedrijven hebben deze geïmplementeerd op de werkvloer.

Gedurende de gehele inspectieperiode 2012 tot en met 2015 is in de media regelmatig aandacht geweest voor de eisen waaraan bedrijven moeten voldoen ten aanzien van fysieke belasting. Zowel brancheorganisaties als de Inspectie SZW hebben in dag- en vakbladen voortdurend benadrukt dat bedrijven die na respectievelijk 1 september 2012, 2013 en 2015 niet aan de eisen zouden voldoen, een boeterapport zouden ontvangen van de Inspectie SZW. In 2014 is de aandacht blijvend gevestigd geweest op de tien beroepsgroepen die in 2012 en 2013 reeds geïnspecteerd waren. Daarnaast is beperkt geïnspecteerd op andere beroepen, als verkenning voor het project Fysieke Belasting 2015. Dit heeft ertoe geleid dat in het inspectieproject Fysieke Belasting in 2015 in totaal 16 beroepsgroepen zijn geïnspecteerd.

Conclusies

Het onderwerp fysieke belasting heeft in de periode 2012 tot en met 2015 een hoge prioriteit gekregen van de Inspectie SZW, met het oog op het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het vergroten van de duurzame inzetbaarheid in de bouw. De Inspectie SZW heeft

jaarlijks bij de start van de projecten duidelijk gecommuniceerd naar en met de betrokken branche en beroepsgroepen. De regels met betrekking tot fysieke belasting zijn voor de 16 geïnspecteerde beroepsgroepen aangescherpt en er is een strenge handhaving door Inspectie SZW ingezet om de doelstellingen te behalen. In het algemeen hebben de bedrijven het signaal goed opgepakt: er zijn vanuit de branche en de beroepsgroepen duidelijke initiatieven genomen om zware fysieke belasting op de werkvloer te verminderen. De samenwerking tussen Inspectie SZW en de brancheorganisatie, het veelvuldig overleg en de initiatieven die bedrijven hebben genomen tot verbetering en implementatie van alternatieve werkwijzen en methodes hebben geleid tot:

- de toepassing en implementatie van bronmaatregelen zoals in Arbocatalogi omschreven;
- kennis bij branches over de werkwijze van de Inspectie SZW en de inspectiepunten waarop zij handhaaft;
- vergroting van de aandacht voor het onderwerp fysieke belasting binnen de diverse beroepsgroepen;
- vergroting van kennis en gebruik van de juiste (hulp) middelen bij werknemers;
- een substantiële daling van het aantal overtredingen op het gebied van fysieke belasting.

De bereikte resultaten geven duidelijk weer dat een juiste interventiemix van overleg en samenwerking met branches, een goede communicatie en handhaving wanneer nodig een effectieve bijdrage kan leveren aan het gezonder en veiliger maken van een branche. Gedurende de looptijd van de sectoraanpak 2012-2015 is gebleken dat een continuering van inspectieaandacht

voor beroepsgroepen met zware fysieke belasting ook in de toekomst noodzakelijk blijft, om te bereiken dat de behaalde resultaten in ieder geval worden gecontinueerd, met de wens dat de aandacht voor eerlijk, veilig en gezond werken verder verbetert. Het onderwerp fysieke belasting is dan ook als prioritair inspectieonderwerp opgenomen in programmawerkplan 2016-2019 als onderdeel van het “risicogericht inspecteren” en zal in deze periode jaarlijks meegenomen worden als inspectieonderwerp in het project Bouwlocaties.

Handige link

[Volandis - Hoe voorkomen we lichamelijke belasting bij werknemers?](#)

Deze factsheet is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Landelijk Projectleider

Ron Maters RVK

Projectsecretaris

Nermin Kalfa-Dur

© Rijksoverheid | Juni 2016